Prebiehajúce postupy a konania v oblasti civilnej justície, ktoré sa začali v prechodnom období, budú podľa práva EÚ ďalej prebiehať. Na portáli elektronickej justície budú na základe vzájomnej dohody so Spojeným kráľovstvom príslušné informácie týkajúce sa Spojeného kráľovstva uverejnené do konca roku 2024.

Zabezpečenie majetku počas konania v krajinách EÚ

Škótsko

1 Aké sú jednotlivé druhy opatrení?

Podmienečné vymáhanie

Podmienečné vymáhanie (*diligence on the dependence*) je ochranné opatrenie, ktoré sa používa v priebehu súdneho konania alebo krátko pred jeho začatím. Umožňuje žalobcovi (veriteľovi) zaistiť majetok žalovaného tak, aby bol k dispozícii na splnenie akéhokoľvek rozhodnutia (rozsudku), ktoré sa v súdnom konaní vydá v prospech žalobcu.

Existujú dva typy podmienečného vymáhania. Prvým je podmienečné zadržanie (*arrestment on the dependence*), ktorým žalobca v rámci žaloby o zaplatenie peňažnej sumy môže účinne „zmraziť“ všetky peniaze alebo majetok žalovaného v držbe tretej strany. Tejto tretej strane sa následne zakáže z týchto peňazí uskutočňovať platby alebo prevádzať majetok. Druhým typom je podmienečné obstavenie (*inhibition on the dependence*), ktoré žalovanému bráni prevádzať akýkoľvek dediteľný majetok v jeho vlastníctve alebo s takýmto majetkom nakladať. Využíva sa skôr v súvislosti s pozemkami alebo budovami než s peniazmi či hnuteľným majetkom a bráni žalovanému nakladať s jeho majetkom spôsobom, ktorý by mohol poškodiť nárok žalobcu, napríklad predaj majetku a následné nakladanie so ziskom.

Podmienečné zadržanie a obstavenie sa môže v rámci výkonu rozhodnutia zmeniť na bežné vymáhanie, ak sa v súdnom konaní vydá rozhodnutie v prospech žalobcu.

Predbežné obstavenie

Predbežné obstavenie (*interim attachment*) predstavuje formu predbežného vymáhania podobnú podmienečnému vymáhaniu, ktorá žalobcovi umožňuje obstaviť hnuteľný majetok žalovaného v priebehu súdneho konania. Účinne obmedzuje schopnosť žalovaného nakladať s obstaveným hnuteľným majetkom, ktorý má v držbe, až do výsledku konania. Predbežné obstavenie sa však nemôže uplatniť na domácnosť a nevzťahuje sa na určité položky. Po vydaní rozsudku navyše na základe obstavenia hneď nedochádza k exekúcii. Skôr než sa predmety môžu vydražiť, vyžaduje sa príkaz na úhradu a ďalšie obstavenie.

Predbežný súdny zákaz

Súdny zákaz predstavuje uznesenie súdu, ktoré osobe bráni niečo urobiť, napríklad zbaviť sa majetku, takže sa môže používať na zachovanie existujúcej situácie žalovaného. Predbežný súdny zákaz (*interim interdict*) má rovnakú právnu silu ako bežný súdny zákaz, ale vo všeobecnosti sa vydáva v počiatočnom štádiu súdneho konania po podaní návrhu na vydanie bežného súdneho zákazu a pred vyšetrením skutkového stavu. V dôsledku toho ho možno ľahšie napadnúť alebo odvolať.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Súd môže nariadiť predbežnú ochranu dokumentov a iného majetku (vrátane pozemku), čo strane umožní zaistiť skutočné dôkazy alebo získať dôkazy.

2 Za akých podmienok možno vydať tieto opatrenia?

2.1 Postup

Podmienečné vymáhanie

Podmienečné vymáhanie môže prebiehať iba na základe súdneho príkazu. Najvyšší civilný súd (*Court of Session*) a súd grófstva (*Sheriff Court*) môže vydať príkaz na podmienečné zadržanie alebo obstavenie alebo na predbežné obstavenie. Podmienečné zadržanie a predbežné obstavenie je príslušné iba v prípade, ak je cieľom žaloby vymôcť úhradu určitej sumy peňazí s výnimkou nákladov. Príkaz na podmienečné obstavenie je príslušný, ak žaloba obsahuje podobný záver alebo sa usiluje o konkrétne vykonanie povinnosti sprostredkovať dediteľný majetok žalobcovi alebo udeliť vecné právo na zabezpečenie dediteľného majetku.

V rámci konania na súde grófstva je zvyčajne cieľom žalobcu získať príkaz na podmienečné vymáhanie tým, že oň požiada v návrhu na začatie konania (*initial writ*). V návrhu na začatie konania sa zhrnie, čoho sa žalobca domáha. Podmienečné vymáhanie sa môže uplatniť kedykoľvek až do vydania konečného rozsudku v prospech žalobcu. Oznámenie o zadržaní, obstavení alebo predbežnom obstavení zvyčajne doručuje správny úradník súdu grófstva poverený doručovaním písomností a vykonávaním príkazov (*sheriff officer*).

Na najvyššom civilnom súde v Škótsku (*Court of Session*) sa podmienečné vymáhanie zabezpečuje prostredníctvom návrhu. Ktorýkoľvek sudca z prvostupňového senátu najvyššieho civilného súdu (*Lord Ordinary*) potom môže vydať príkaz na vymáhanie. Plánovanie zadržania, obstavenia alebo predbežného obstavenia zvyčajne vykonáva úradník najvyššieho civilného súdu poverený doručovaním písomností a vykonávaním súdnych príkazov.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Ak sa konanie súvisiace s príslušnými dokumentmi alebo majetkom ešte nezačalo, súd môže vydať príkaz až po tom, ako žalobca preukáže, že sa pravdepodobne bude viesť občianskoprávne konanie a že sa v takomto konaní môžu riešiť otázky týkajúce sa príslušných dokumentov alebo iného majetku. V konaní, ktoré sa začalo, sa príkaz vydá, iba ak žalobca preukáže, že príkaz je potrebný na to, aby mu umožnil upresniť poskytnuté tvrdenia (teda podložiť tvrdenia, ktoré už vo veci uviedol). Ak sa návrhu vyhovie, v príkaze sa uvedie spôsob dosiahnutia požadovaného súladu. Následne sa musí stranám, proti ktorým je vydaný, doručiť overená kópia príkazu.

2.2 Hlavné podmienky

Podmienečné vymáhanie

Podmienečné vymáhanie je na uvážení súdov a tie naň nevydajú príkaz, pokiaľ to nie je v súlade s ustanoveniami škótskeho zákona o dlžníkoch 1987 [*Debtors (Scotland) Act 1987*] a pokiaľ nie je v každom prípade odôvodnené. Dôkazné bremeno nesie žalobca, ktorý musí preukázať, že by súd mal príkaz vydať.

Predbežný súdny zákaz

Pred vydaním predbežného súdneho zákazu sa súd grófstva musí ubezpečiť, že záležitosť je naliehavá a vec hodnoverná. Zákaz musí byť primeraný s prihliadnutím na všetky okolnosti a súd grófstva sa musí ubezpečiť, že nevydanie predbežného zákazu by žalobcovi spôsobilo viac nepríjemností, než by jeho vydanie spôsobilo žalovanému.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Predtým ako môže súd vydať príkaz, musí navrhovateľ preukázať, že sa pravdepodobne bude viesť občianskoprávne konanie a že v takomto konaní sa môžu riešiť otázky týkajúce sa príslušných dokumentov alebo iného majetku. Ak sa už začalo občianskoprávne konanie, príkaz sa vydá, iba ak žalobca preukáže, že je to potrebné (pozri bod 2.1).

3 Čo je predmetom týchto opatrení a aký majú charakter?

3.1 Na aké druhy aktív sa môžu tieto opatrenia vzťahovať?

Podmienečné vymáhanie

Výsledkom zadržania je „zmrazenie“ predmetov alebo peňazí, ktoré vlastní žalovaný, ale ktoré má v držbe tretia strana. Táto tretia strana sa označuje ako *arrestee*. Zadržané finančné prostriedky alebo predmety nemožno pred vydaním rozhodnutia previesť do vlastníctva veriteľa ani ich predať. Ak sa vydá rozhodnutie v prospech žalobcu, finančné prostriedky sa môžu uvoľniť automaticky, ale na účely uvoľnenia predmetov sa musí požiadať o opatrenie na sprístupnenie.

Obstavenie je nástroj na vymáhanie, ktorý bráni žalovanému nakladať s vlastným podielom na dediteľnom majetku alebo ho využiť ako zábezpeku na úkor veriteľov. Obstavenie sa využíva v súvislosti s dediteľným majetkom vo vlastníctve žalovaného a nie v súvislosti s majetkom, ktorý mu dlhuje tretia strana. Na základe predbežného obstavenia možno, s výhradou určitých výnimiek, obstaviť hmotný hnuteľný majetok. Výnimky zahŕňajú všetky predmety v domácnosti žalovaného, predmety, ktoré žalovaný potrebuje na obchodnú činnosť alebo podnikanie, položky podliehajúce skaze, a v závislosti od stanovenej hodnoty aj vozidlo žalovaného.

Predbežný súdny zákaz

Predbežným súdnym zákazom sa žalovanému zakazuje vykonať konkrétne kroky s okamžitým účinkom. Žalovanému alebo tretej strane sa pomocou neho môže zabrániť podnikať kroky v súvislosti s akýmkoľvek druhom majetku.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Najvyšší civilný súd a súd grófstva majú rozsiahle právomoci nariadiť ochranu, úschovu a zadržanie dokumentov a iného majetku (vrátane pozemku), ktorý môže byť relevantný v rámci prebiehajúceho alebo budúceho súdneho konania Súd môže nariadiť predloženie a vymáhanie takéhoto majetku, ako aj odber vzoriek, a môže tento majetok akokoľvek preskúmať.

3.2 Aké sú účinky týchto opatrení?

Podmienečné vymáhanie

Na základe podmienečného zadržania sa „zmrazia“ predmety alebo finančné prostriedky vo vlastníctve žalovaného a v držbe tretej strany. Ak tretia strana so zadržaným majetkom nakladá, ručí žalobcovi za jeho hodnotu. Ak žalobca so žalobou uspeje, má na zadržaný majetok prednostné právo. Podmienečným zadržaním sa majetok zmrazuje, ale neprenáša sa jeho vlastníctvo na žalobcu.

Na základe podmienečného obstavenia sa žalobcovi nezaručuje vecné právo na majetok a nemôže podniknúť kroky na jeho prevzatie ani na jeho predaj. Cieľom tejto formy vymáhania je zachovať majetok ako súčasť vlastníctva žalovaného a zabrániť mu nakladať s vlastným podielom na majetku alebo na tento majetok poskytnúť zábezpeku. Každý dobrovoľný právny akt, ktorý sa na majetok vzťahuje po dátume nadobudnutia účinnosti obstavenia, môže žalobca zrušiť, pokiaľ sú ním dotknuté jeho záujmy.

Predbežný súdny zákaz

Ak žalovaný nedodrží súdny zákaz, žalobca proti nemu môže viesť konanie pre porušenie súdneho zákazu. Ak sa dôvod obžaloby uzná alebo preukáže, žalovaný môže byť sankcionovaný napríklad pokutou alebo hrozbou uväznenia.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Nedodržanie príkazu by mohlo mať za následok, že sa v konaní vo veci samej proti strane, ktorá príkaz nedodržala, vydá rozsudok pre zmeškanie. Okrem toho by sa proti každému, kto má v držbe dokument alebo majetok uvedený v zákaze, mohlo viesť konanie pre pohŕdanie súdom.

3.3 Aká je platnosť týchto opatrení?

Podmienečné vymáhanie

Ak vo veci zadržania uspeje žalovaný, podmienečné zadržanie sa zruší, keď sa vydá konečný rozsudok. Ak v spore uspeje žalobca, zadržanie je vykonateľné počas troch rokov od dátumu vydania rozsudku.

Obstavenie bráni žalovanému nakladať s vlastným dediteľným majetkom alebo naň poskytnúť zábezpeku. Podmienečné obstavenie sa po vydaní rozsudku automaticky mení na bežné obstavenie. Obstavenie platí päť rokov, ale jeho platnosť možno predĺžiť.

Ak sa vykoná predbežné obstavenie, platí šesť mesiacov alebo do odvolania. Ak žaloba proti žalovanému nie je úspešná, ukončí sa aj predbežné obstavenie.

Predbežný súdny zákaz

Predbežný súdny zákaz zostáva v platnosti až do odvolania alebo definitívneho ukončenia konania. Ak bol súdny zákaz vydaný na určité obdobie, ostáva v platnosti až do uplynutia stanoveného obdobia.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Príkaz sa ruší v okamihu definitívneho ukončenia konania.

4 Je možné odvolať sa proti takémuto opatreniu?

Podmienečné vymáhanie

Žalovaný môže získať súdny zákaz, ktorý zabráni uplatneniu podmienečného zadržania v dvoch situáciách. Po prvé, ak sa dá okamžite overiť nesprávnosť zadržania, a to v tom zmysle, že bolo vykonané bez príkazu, za porušenia pravidiel alebo so zlým úmyslom a bez pravdepodobného dôvodu. Druhá situácia nastáva, ak žalovaný na súde predloží istinu, v súvislosti s ktorou sa proti nemu vedie konanie.

V prípade vydania príkazu na podmienečné vymáhanie môže žalovaný alebo ktorákoľvek iná zainteresovaná osoba požiadať o jeho odvolanie alebo obmedzenie. Odvolaním sa ruší príkaz, ako aj vymáhanie, ktoré z neho vyplýva. Ak sa vyhodnotí, že podmienečné zadržanie či obstavenie alebo predbežné obstavenie vykonané po vydaní príkazu nebolo príslušné, zadržanie, obstavenie alebo predbežné obstavenie sa musí odvolať.

Ak bol príkaz v skutočnosti platný, ale zadržanie, obstavenie alebo predbežné obstavenie bolo neúčinné alebo neprebehlo v súlade s pravidlami, vymáhanie možno obmedziť.

Ak sa žalovaný domáha odvolania alebo obmedzenia podmienečného vymáhania, je na žalobcovi, aby ubezpečil súd, že vymáhanie by sa nemalo odvolať alebo obmedziť. Súd môže takisto žalovaného požiadať, aby poskytol záruku, že po vyhlásení rozhodnutia v jeho neprospech, sprístupní žalobcovi finančné prostriedky alebo ich hodnotu, alebo obvykle celý dlh, ktorý je predmetom žaloby.

Predbežný súdny zákaz

Proti príkazu, ktorým sa nariaďuje alebo zamieta predbežný súdny zákaz vydaný na súde grófstva, sa možno odvolať bez postúpenia veci hlavnému úradníkovi súdu grófstva (*Sheriff Principal*) (vedúci súdny úradník súdu grófstva v miestnej oblasti) alebo s postúpením veci najvyššiemu civilnému súdu. Proti príkazu, ktorým sa nariaďuje alebo zamieta predbežný súdny zákaz vydaný na najvyššom civilnom súde, sa možno odvolať do štrnástich dní od jeho vydania.

Ochrana dokumentov a iného majetku

Proti príkazu, ktorým sa nariaďuje uplatnenie ochrany dokumentov alebo majetku, vydanému na súde grófstva, sa možno odvolať do štrnástich dní od vydania príkazu.

Každá osoba, ktorej bol doručený návrh na ochranu dokumentov alebo majetku, sa môže v prípade záujmu dostaviť na najvyšší civilný súd a podať proti návrhu odpor. Pri výkone príkazu súdom určený komisár informuje príjemcu o jeho práve využiť právne poradenstvo. Ak právne poradenstvo využije, aby mu pomohlo s rozhodovaním, či požiadať súd o zmenu príkazu, komisár nezačne vykonávať prehliadku, zabavenie ani zaistenie uvedených položiek.

Súvisiace odkazy

škótska súdna služba (*Scottish Courts and Tribunals Service)*

vládna agentúra Accountant in Bankruptcy

Posledná aktualizácia: 28/09/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.